

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1510

av Hans Ekström och Caroline Helmersson Olsson (båda S)

Bevarande av kulturarv och samlingar genom en nationell stiftelse

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att bilda en nationell stiftelse med uppgift att lösa in och bevara viktiga kulturarv och samlingar för eftervärlden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Avvecklingslagens införande 1964 innebär att det blir vanligare att fideikommiss upphör. Detta innebär att betydande kulturarv och konstsamlingar riskerar att gå förlorade.

Staten kan undantagsvis enligt avvecklingslagen, om regeringen finner det erforderligt med hänsyn till betydande allmänt intresse och för att förebygga uppdelning av egendom, förordna om att egendomen avstås till staten mot ersättning.

Staten har endast utnyttjat möjligheten till inlösen vid ett enda tillfälle, då ett kulturhistoriskt värdefullt arkiv införlivades i Ericsbergs Fideikommissbo i Södermanlands län. Andra fall där staten övervägt att inlösa, men bestämt sig för att avstå har gällt konstsamlingen vid Biby gård, också i Södermanland samt skånska fideikommisset Wanås. Vid Wanås fanns en av Sveriges förnämsta konstsamlingar, 77 tavlor målade av kända mästare som Rembrandt, Rubens och van Dyck.

Bristande resurser är orsaken till att det sällan finns någon statlig möjlighet att lösa in dessa kulturskatter. Betydande kulturarv och samlingar riskerar att gå förlorade genom att de genom avyttring styckas upp och sprids, ofta utanför Sveriges gränser.

För att öka möjligheten att bevara dessa historiskt värdefulla kulturskatter bör riksdagen se över möjligheten att bilda en nationell stiftelse med uppgift att lösa in och bevara dessa för eftervärlden viktiga kulturarv och samlingar.

Hans Ekström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)